

**UCHWAŁA NR XXIII/224/2012
RADY GMINY PORĄBKA**

z dnia 28 grudnia 2012 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla
Gminy Porąbka na 2013 rok, stanowiącego część strategii integracji i polityki społecznej**

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001 roku Nr 142, poz. 1591 z póź. zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2007 roku, Nr 70, poz. 473 z póź. zm.)

**Rada Gminy Porąbka
postanawia, co następuje:**

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Porąbka na 2013 rok, stanowiący część strategii integracji i polityki społecznej, o treści określonej w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy oraz w zakresie określonym uchwałą Dyrektorowi Gminnego Ośrodka Kultury.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2013r. i podlega ogłoszeniu poprzez rozplakatowanie w miejscach zwyczajowo przyjętych na terenie gminy.

Przewodniczący Rady

Tadeusz Wawak

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH DLA GMINY PORĄBKA
NA ROK 2013**

Stanowiący część strategii integracji i polityki społecznej.

Alkohol stanowi jedno z najistotniejszych zagrożeń dla zdrowia obywateli Unii Europejskiej. Mapa polskich problemów alkoholowych ujętych w „Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015”

- 1. Szkody zdrowotne wynikające ze spożywania alkoholu,**
- 2. Nadmierna dostępność alkoholu,**
- 3. Zaburzenia życia rodzinnego związane z alkoholem, w tym szkody zdrowotne i rozwojowe dzieci z rodzin alkoholowych,**
- 4. Picie alkoholu przez dzieci i młodzież,**
- 5. Zjawisko przemocy w rodzinie związane z alkoholem,**
- 6. Pogarszająca się jakość działań podejmowanych przez gminy w ramach GPPiRPA,**
- 7. Naruszenia prawa związanego z alkoholem,**
- 8. Brak naukowych danych na temat strat ekonomicznych związanych z alkoholem.**

System profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oparty jest na wzajemnie komplementarnych programach działań realizowanych na różnych poziomach administracji:

- 1) gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,**
- 2) wojewódzkie programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,**
- 3) narodowy program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.**

ROZDZIAŁ I

Informacje Ogólne

Wśród różnych problemów społecznych naszego kraju, te związane z alkoholem są jednymi z najtrudniejszych do rozwiązania. Wynika to przede wszystkim z ich rozmiarów, złożoności, a także kosztów społecznych i ekonomicznych jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne, ale i całe społeczeństwo. W badaniach które zostały przeprowadzone w 2010 roku, alkohol okazał się najbardziej szkodliwym środkiem psychoaktywnym. Około 85% dorosłych Polaków spożywa napoje alkoholowe, blisko 31% Polaków i 6% Polek pije alkohol szkodliwie lub jest uzależniona od alkoholu. Kryteria szkodliwego spożywania alkoholu spełnia 14%, zaś 3,3 % uzależnienia dorosłych mieszkańców naszego kraju. Powszechnie spożywany i legalny alkohol jest groźną substancją psychoaktywną, a to, że jest zwyczajowo i kulturowo oswojony, zwiększa jeszcze bardziej realne zagrożenia jakie stwarza w systemie jednostkowym i społecznym. Obecnie nie przypisuje się szkód wyrządzonych przez alkohol wyłącznie alkoholikom i osobom pijącym, lecz całej populacji, bowiem na szkody związane z alkoholem narażony jest każdy. Koszty jakie generują problemy związane z alkoholem ponosi całe społeczeństwo. Polska polityka alkoholowa, podobnie jak europejska wpływa na problemy związane z alkoholem za pomocą regulacji o charakterze reglamentacyjnym, oznacza to, że alkohol jest produktem legalnym, ale Państwo świadome skutków jakie powoduje jego używanie, bierze na siebie odpowiedzialność ograniczania negatywnych konsekwencji i ingeruje w kwestie związane z dostępnością do niego. Tak więc samorząd gminny realizując lokalną politykę wobec alkoholu jest prawnie zobowiązany do wdrażania tego rodzaju zadań. Dlatego działania podejmowane przez administrację rządową i samorządową mają na celu zmniejszenie różnych dolegliwości związanych z alkoholem w całej populacji, a nie tylko w grupie ryzyka. Polityka wobec alkoholu jest adresowana zarówno do konsumentów napojów alkoholowych, jak i do osób niepijących, do dorosłych i do nastolatków, do kierowców i do pracodawców, do kobiet w ciąży i do dzieci.

W tym miejscu można byłoby zadać pytanie „**Dlaczego Ludzie Piją Alkohol?**” - Dotychczas nie znaleziono jednoznacznej odpowiedzi dlaczego ludzie piją alkohol, dlaczego jedni piją mniej, a inni więcej, dlaczego jedni stają się alkoholikami, a inni nie, pomimo że piją w sposób zbliżony. Możemy jednak wyróżnić trzy zasadnicze powody picia alkoholu:

- 1) Ucieczka- picie w celu zapomnienia o kłopotach, zredukowaniu napięcia, odprężenia się i poprawy nastroju,
- 2) Poszukiwanie przyjemności- picie dla smaku alkoholu czy z przekonania o jego leczniczych właściwościach,
- 3) Dopasowanie społeczne- picie dla towarzystwa, z uprzejmości, z poczucia obowiązku, przystosowania się do otoczenia.

Tak w skrócie można byłoby wyodrębnić najważniejsze powody, które grupują katalog odpowiedzi dlaczego alkohol jest tak popularny, czasem wręcz niezastąpiony w wielu życiowych sytuacjach, niestety to jego „pozytywne” działanie to podstępna droga prowadząca do wręcz niewyobrażalnych rozmiarów ludzkich tragedii, które często dzieją się na naszych oczach i wobec wielu jesteśmy zupełnie bezradni. Nie będzie zbyt wyolbrzymionym stwierdzenie, iż nie ma obecnie takiej osoby, która nie zetknęłaby się z problemem uzależnienia, czy picia szkodliwego alkoholu w swojej bliskiej lub dalszej rodzinie, pracy, sąsiedztwie czy też otoczeniu. Problem jest dostrzegalny w skali makro i mikro, z tego powodu wciąż trwają poszukiwania skutecznych sposobów zapobiegania oraz radzenia sobie z negatywnymi następstwami uzależnień.

Od kilku lat zdecydowanie stawia się na nieocenioną rolę rodziny, która jako podstawowa komórka społeczna, miejsce gdzie dojrzewa człowiek do pełnienia w przyszłości odpowiedzialnych ról jest podwaliną do zdrowego i mocnego społeczeństwa. Rodzina jest miejscem rodzenia się osobowości, gdy organizm dziecka wzrasta i dojrzewa, doskonalą się jego funkcjonowanie, dzięki czemu może ono wykonywać coraz bardziej złożone czynności. Ten proces zachodzi przez stymulację zewnętrzną, czyli oddziaływanie przedmiotów lub ludzi znajdujących się w najbliższym otoczeniu dziecka. Rodzice stwarzając dziecku odpowiednie warunki umożliwiają mu rozwój własnej aktywności. Gdy relacje rodziców z dziećmi są prawidłowe i zdrowe, wówczas dziecko jest właściwie ukształtowane emocjonalnie, ma silne poczucie własnej wartości, jest bardziej odporne na życiowe wstrząsy. Akceptacja dziecka przez rodziców, stawianie mu właściwych wymagań,

poszanowanie jego praw, zapewniają najlepsze warunki jego rozwoju emocjonalnego. Kochająca rodzina jest nie tylko oparciem dla młodego człowieka, lecz także najsilniejszym czynnikiem chroniącym go przed wszelkiego typu zagrożeniami.

Natomiast rodzina z problemem alkoholowym stanowi typowe środowisko traumatyczne, jest miejscem chronicznych urazów, jak i incydentalnych ostrych aktów przemocy. Dzieci bywają ofiarami i świadkami przemocy. Przeżywają przerażenie, obawę o życie swoje i swoich najbliższych, a także bunt i nienawiść. Często emocje i uczucia przerastające ich możliwości asymilowania, zostają wyparte. Odrealnienie i znieczulenie staje się istotnym środkiem obrony. Dzieci żyjące w rodzinie dysfunkcyjnej, są najczęściej ofiarami uzależnień i współuzależnień swoich bliskich. Doznają one wielu fizycznych i emocjonalnych szkód, które często ujawniają się w dorosłym życiu. Rodzina z problemem alkoholowym to rodzina chora, wszyscy jej członkowie potrzebują pomocy. Dramat dziecka wychowywanego w rodzinie z problemem alkoholowym nie kończy się wraz z osiągnięciem dorosłości. Dzieciństwo spędzone w rodzinie dysfunkcyjnej pozostawia trwałe ślady w jego psychice. Dlatego troszcząc się o właściwe wychowanie dzieci i młodzieży przede wszystkim trzeba wspierać rodzinę, troszczyć się o jej dobro. Brak rodziny i chore więzi to niemożliwy do wytarcia ślad, który rzutuje na całe dorosłe życie młodego człowieka. Dziecko zagubione, które zaszyło się w świat toksycznych środków i toksycznych relacji traci czas rozwojowy, potencjał twórczy, traci zdrowie, a nawet często i życie.

Słusznie więc się mówi, że jaka rodzina takie dziecko, a zarazem jakie rodziny takie społeczeństwo. Rodziny tworzą społeczeństwo, jakie ono będzie w dużej mierze zależy od podejmowanych działań w zakresie zapobiegania i rozwiązywania problemów alkoholowych, które powinny być przedmiotem szczególnej troski ze strony organów administracji rządowej i samorządowej.

ROZDZIAŁ II

§ 1

Stan Problemów Alkoholowych Gminy Porąbka dane zebrane z lat (2010, 2011, 2012).

Mieszkańcy gminy Porąbka poproszeni o oszacowanie skali występowania różnych problemów społecznych występujących w gminie- problem związany z alkoholem usytuowali stosunkowo wysoko, na drugiej pozycji zaraz po bezrobociu w gminie, uznając że jest on dostrzegalny w środowisku i pociąga za sobą szereg konsekwencji o charakterze społecznym.

§ 2

Stan zasobów w ludziach w zakresie profilaktyki uzależnień:

Liczba mieszkańców Gminy stan na 30.09.2012r.

Ogółem. 15.307, w tym;

Bujaków 2.201

Czaniec 5.721

Kobiernice 3.426

Porąbka 3.959

Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach stan na 30.09.2012r.

Szkoły Podstawowe; 922 uczniów sprawiających problemy 80

Gimnazja; 421 uczniów, 16

Z danych uzyskanych od dyrektorów i pedagogów szkolnych, jak również osób zajmujących się bezpośrednio problemami wychowawczymi występującymi w szkołach można stwierdzić iż obecnie około **9%** uczniów szkół podstawowych sprawia szczególne trudności wychowawcze, porównując dane z ubiegłego roku problem utrzymuje się na tym samym poziomie i to jest dobra informacja, ponieważ w latach poprzednich cały czas w tej grupie wiekowej utrzymywała się tendencja wzrostowa. Wielu wychowawców wypowiada się, że już uczniowie klas 1-3 stanowią

poważną grupę problemową do której można zaliczyć agresywne zachowania, wulgaryzmy stosowane zarówno w stosunku do rówieśników jak i nauczycieli, brak podstawowych zasad dobrego wychowania, stosownie przemocy fizycznej, kradzieże, wandalizm, wywoływanie bójek. Natomiast w starszej grupie wiekowej problemy takie sprawia około **3.8%**, tutaj więc zaobserwowaliśmy nieznaczny wzrost niepokojących zjawisk wśród których można wymienić: palenie papierosów, picie alkoholu, wywoływanie bójek, stosowanie agresji słownej i fizycznej wobec rówieśników i nauczycieli, wagarowanie, kradzieże, wandalizm. Istnieje również grupa uczniów, która przejawia problemy wychowawcze wynikające z ciężkiej sytuacji rodzinnej (np. niska frekwencja, niedożywienie, brak higieny osobistej) czego powodem może być również choroba alkoholowa członka rodziny). Na całą społeczność uczniowską szkoły podały, iż posiadają wiedzę na temat **47** rodzin w których występuje problem alkoholowy członka rodziny, można przyjąć że nie jest to pełna liczba i określić, że około **5%** uczniów wychowuje się w rodzinach alkoholowych, tutaj również nie odnotowaliśmy zmian w żadną stronę, co może oznaczać, iż problem utrzymuje się na tym samym poziomie i niestety nie spada. We wszystkich szkołach na przełomie roku szkolnego **2011/2012** dla szczególnie trudnych uczniów założono **63** karty dokumentujące istotę problemu i plan pomocy tj, dla około **5%** wszystkich uczniów, tak więc i w tej kategorii nie obserwujemy wzrostu. Niestety co trzeba podkreślić wciąż duże trudności pojawiają się w szkołach podstawowych. Najbardziej budzi niepokój rosnąca agresja wśród coraz młodszych uczniów, w klasach 1-3, oraz przypadki brutalnej przemocy wobec rówieśników właśnie w klasach młodszych. Dokonując diagnozy rodzinnej dzieci przejawiających takie zachowania można wysnuć wnioski, iż rodziny w których się wychowują w znacznej większości są dysfunkcyjne i to z różnych powodów, powodem dysfunkcji jest nie tylko alkohol członka rodziny, lecz również złe relacje rodzinne, brak prawidłowych zasad i wartości w rodzinach, zbyt mała ilość czasu poświęcana dzieciom, przemoc serwowana przez telewizję i internet. Z agresywnymi zachowaniami dzieci i młodzieży trudno radzić sobie zarówno w zakresie szkoły podstawowej jak i gimnazjalnej. W związku z istniejącymi problemami i niestety piętrzącymi się barierami w dostępie do profesjonalnej pomocy dla dzieci i młodzieży do których między innymi można zaliczyć likwidację Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Kętach, w ramach Gminnego Programu została zatrudniona osoba do pracy informacyjno -profilaktyczno- terapeutycznej z młodzieżą problemową. Program pracy opiera na kontakcie grupowym indywidualnym z daną osobą, rodzicami i szkołą. Pozostałe działania profilaktyczno- edukacyjne nadal będą dostosowane do indywidualnych potrzeb szkolnych programów profilaktyczno- wychowawczych. Kadra Pedagogiczna będzie poszerzała swoją wiedzę i umiejętności w zakresie problematyki uzależnień, postępowania przypadkach agresji i przemocy rówieśniczej, oraz udzielania odpowiednich form wsparcia. Szkoły sygnalizują, iż niezwykle cenna jest praca Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy, organizacja imprez i przedsięwzięć profilaktycznych, wymiana informacji i ustalania wspólnej strategii działań wobec wychowanków.

§ 3

Rynek napojów alkoholowych w okresie 01.01 - 31.10.2012r.

1. Sklepy ze sprzedażą napojów alkoholowych – **46 wzrost o 1 do 2011r.**
2. Lokale gastronomiczne ze sprzedażą napojów alkoholowych- **17 spadek o 4,**
3. Liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w ostatnich trzech latach- **0,**
4. Liczba interwencji zgłoszonych do KP Kobiernice przez GKRPA w związku łamaniem zasad sprzedaży alkoholu- **0,**
5. Liczba wniosków skierowanych przez GKRPA do Wójta Gminy w sprawie cofnięcia zezwolenia na sprzedaż alkoholu **0,**
6. Liczba wręczonych mandatów za spożywanie alkoholu w miejscach zabronionych-**89.**

Rynek napojów alkoholowych na przestrzeni trzech ostatnich lat przeżywa wahania głównie w zakresie wymiany przedsiębiorców, jeśli chodzi o sklepy ze sprzedażą napojów alkoholowych, w 2012 roku doszedł jeden taki punkt, natomiast odnotowano spadek o 4 punkty w zakresie gastronomii. Aktualnie na jeden punkt sprzedaży alkoholu przypada (**242**) mieszkańców, w ostatnich 3 latach wzrasta liczba mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży alkoholu i ten wskaźnik jest optymistyczny, ponieważ według wielu teorii im mniejsza dostępność do alkoholu tym mniejsza ilość negatywnych skutków związanych z alkoholem.

§ 4

Stan problemów alkoholowych (2010, 2011, 2012)

Dane uzyskane ze statystyk Komisariatu Policji w Kobiernicach

1.Dane liczbowe za okres 2010roku.

- Podejrzani o znęcanie się nad rodziną- **9**,
- Ogólna liczba interwencji domowych- **175**,
- Podejrzani o popełnienie przestępstw- **79**,
- Wnioski skierowane do sądów grodzkich- **27**,
- Liczba wypadków drogowych **12**, - spowodowanych przez nietrzeźwych kierowców- **5**,
- Liczba ofiar śmiertelnych -**1**,
- Liczba rannych -**5**,
- Nieletni podejrzani o popełnienie przestępstw-**5**,
- Liczba osób nieletnich odstawionych do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym bądź domu- **0**,
- Liczba kontroli kierowców -**244** ,
- Liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierowców- **26**,
- Liczba założonych Niebieskich Kart -**14**.

2.Dane liczbowe za okres 2011roku.

- Podejrzani o znęcanie się nad rodziną -**10**,
- Ogólna liczba interwencji domowych -**164**,
- Wnioski skierowane do sądów grodzkich -**101**,
- Liczba wypadków drogowych -**13** i **97** kolizji w tym -**16 w związku z alkoholem**,
- Liczba ofiar śmiertelnych -**0** ,
- Liczba rannych -**12**, (**8 w związku z alkoholem**)
- Nieletni podejrzani o popełnienie przestępstw -**1**,
- Liczba osób nieletnich odstawionych do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym - **0**,
- Liczba kontroli kierowców -**293**,
- Liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierowców -**22**,
- Liczba założonych Niebieskich Kart - **30**.

3.Dane liczbowe za okres od 01.01 do 15.10. 2012roku.

- Podejrzani o znęcanie się nad rodziną -**9**,
- Ogólna liczba interwencji domowych -**114**,
- Wnioski skierowane do sądów grodzkich -**14**,
- Liczba wypadków drogowych -**8**, spowodowanych przez nietrzeźwych kierowców- **2**,
- Liczba ofiar śmiertelnych -**1**,
- Liczba rannych -**1**,
- Nieletni podejrzani o popełnienie przestępstw -**3**,
- Liczba osób nieletnich odstawionych do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym bądź domu -**0**,
- Liczba kontroli kierowców -**212** ,
- Liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierowców -**33**,
- Liczba założonych Niebieskich Kart -**17**.

Wnioski:

Analizując wybrane dane ze statystyk K P Kobiernice można stwierdzić że:

-Liczba osób znęcających się nad rodziną od trzech lat pozostaje na podobnym poziomie, lecz nie spada,

-Liczba interwencji domowych również utrzymuje się na zbliżonym poziomie, choć 2012 rok jest nieco bardziej optymistyczny pod tym względem, wiadomo jednak, iż nie są to pełne dane i do końca roku mogą ulec jeszcze znacznej zmianie. Za **2011** rok dysponujemy informacjami, że około **60%** takich zdarzeń miało związek z alkoholem, natomiast dane za rok **2012** nie zawierają już takich informacji, wynika to z ograniczonych możliwości sprawozdawczych policji w tym zakresie, trzeba jednak pamiętać że alkohol wypity sam w sobie jako substancja chemiczna, wpływa na

biochemię organizmu, a tym samym na funkcjonowanie mózgu poprzez obniżenie procesów emocjonalnych i krytycyzmu. Znosi hamulce, obniża opory przed dokonywaniem czynów naruszających ogólnie przyjęte normy społeczne, dlatego większa ilość interwencji jest bezpośrednio z nim związana, dotyczy to również sprawców przemocy domowej.

-W **2012** odnotowano znaczny wzrost zatrzymanych nietrzeźwych kierowców,

-Liczba wypadków drogowych pozostaje na zbliżonym poziomie, natomiast większość nie miała związku z alkoholem.

- W **2011** roku nastąpił wysoki wzrost ilości **Niebieskich Kart**, które dokumentują przemoc w rodzinie, w **2012** roku ta tendencja nieco osłabła, mimo to zjawisko przemocy domowej jest coraz bardziej dostrzegalne w pracy policji i pomocy społecznej.

Ogólnie można wysunąć tezę, że ilość problemów które pozostają w bezpośrednim zainteresowaniu policji, a są także związane z alkoholem od trzech lat utrzymuje się na podobnym wcięż dużym poziomie.

Zwiększenie ilości zatrzymanych nietrzeźwych kierowców w 2012 roku należy zaliczyć do bardzo niepokojącego wskaźnika, niestety jest on wysoki w skali całego kraju, a nasza Gmina także znalazła się w tych niechlubnych statystykach, natomiast zwiększona ilość zatrzymanych nietrzeźwych kierowców to również efekt Kampanii „Odpowiedzialny Kierowca” którą wspólnie z Policją realizujemy w 2012 roku, w związku z czym przeprowadza się zwiększoną ilość kontroli trzeźwości kierowców za pomocą urządzenia typu Alcoblow, które ułatwia pracę Policji w tym zakresie(lecz nie wymaga dokumentacji).

W związku z wyżej przywołanymi danymi, konkluzja jest taka, iż nadal jest dużo do zrobienia we wszystkich w/w dziedzinach, a szczególnie tych dotyczących przemocy domowej w zakresie prac wszystkich służb, które świadczą pomoc w tym zakresie, jak również dotyczących zmniejszenia nietrzeźwych osób kierujących pojazdami. Policja powinna tak rozłożyć swoje siły, aby nie zaniedbać żadnego obszaru bezpieczeństwa publicznego, szczególnie jeśli chodzi o kontrole trzeźwości kierowców. Samorząd lokalny będzie wspierał te działania. W 2013 roku Gmina Porąbka będzie kontynuować udział w Ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej „**Odpowiedzialny Kierowca**” skierowanej do kierowców, kursantów dzieci i młodzieży. Trzeba pamiętać, że odpowiedzialny kierowca to nie tylko osoba, którą widzimy za kierownicą samochodu. To przede wszystkim odpowiedzialny użytkownik ruchu drogowego, w tym rowerzysta, motocyklista, a także pieszy, którego zachowanie również wpływa na bezpieczeństwo na drodze. Główne cele kampanii to walka z kierowcami prowadzącymi samochód pod wpływem środków odurzających lub alkoholu, promocja bezpieczeństwa ruchu drogowego, poprawa znajomości przepisów, samodoskonalenie własnych umiejętności, rozważa i umiejętność udzielenia pierwszej pomocy. Kampania jest rozłożona na kilka lat i mamy nadzieję, że przyczyni się do poprawy obecnej sytuacji.

Dane zgromadzone na podstawie dokumentacji prowadzonej przez GKRPA

1.Liczba osób przyjętych do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym.:

w roku 2010- **54**

w roku 2011- **62**

do 30.09.2012r.-**39**

2.Liczba wniosków skierowanych do GKRPA:

w roku 2010- **34**

w roku 2011- **38**

do 31.10.2012-**19**

3.Liczba wniosków skierowanych do Sądu Rodzinnego:

w roku 2010- **12**

w roku 2011- **12**

do 31.10.2012-**16**

4.Liczba porad udzielonych w Punkcie Konsultacyjnym:

w roku 2010 - **119**

w roku 2011- **138**

do 31.10.2012-**103**

5.Liczba porad psychologicznych :

w roku 2010- **116**

w roku 2011- **123**

do 31.10.2012-**106**

6.Liczba porad prawnych:

w roku 2010- **182**

w roku 2011- **208**

do31.10.2012- **175**

7.Liczba dzieci i młodzieży korzystającej z systematycznej pomocy terapeuty w Punkcie Pomocy Rodzinie w Porąbce

od 01.01 do31.10.2012- **14 + 8 rodziców**

8.Liczba osób z pełną dokumentacją w Przychodni Profilaktyki i Leczenia Uzależnień Bielsko- Biała ul. Mostowa 1.

w roku 2010 -**23**

w roku 2011- **33**

do30.09.2012r.-**28**

9.Liczba osób pozostających w leczeniu Miejskiego Ośrodka Terapii Uzależnień oraz Oddziału Leczenia Zespołów Abstynencyjnych w Bielsku Białej.

w roku 2010- **13**

w roku 2011- **13**

10.Liczba rodzin objętych pomocą finansową Gminnego OśrodkaPomocy Społecznej:

w roku 2010r-**362** w tym z powodu alkoholu:- **32**

w roku 2011- **352** w tym z powodu alkoholu: -**38**

do 30.06.2012:**282** w tym z powodu alkoholu: -**35**

11.Liczba rodzin gdzie stwierdzono przemoc, odnotowanych przez Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy.

w roku 2010 – **22**

w roku 2011- **31**

do 30.10.2012r- **27**

Analizując powyższe dane do punktu 10 można stwierdzić, iż w ostatnich trzech latach w poszczególnych kategoriach występują niewielkie wahania wzrostowe i spadkowe, zarówno jeśli chodzi o bezpośrednie skutki wywołane przez alkohol np. pobyt w Ośrodku Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym, bądź kierowane wnioski o leczenie do GKRPA i Sądu Rodzinnego w Żywcu, czy też korzystanie z leczenia odwykowego, pomocy psychologicznej i grup wsparcia. Można nawet pokusić się o stwierdzenie, że sytuacja jest zrównoważona, nie widać ogromnego wzrostu negatywnych zjawisk, za wyjątkiem danych zawartych w punkcie **11**- informujących o zjawisku przemocy w rodzinie, które od dwóch lat przyjmuje wysokie wskaźniki. Problem przemocy zaczyna być bardzo widoczny, co sugeruje że potrzebna jest ogromna praca w tym obszarze i przyjęcie takich rozwiązań, które w rzeczywisty sposób przyczynią się do poprawy sytuacji ofiar przemocy, przede wszystkim sytuacji dzieci doświadczających przemocy.

Nasz program ma na celu zapobieganie negatywnym następstwom uzależnień poprzez edukację i profilaktykę całej społeczności lokalnej, różnych grup zawodowych i społecznych, kierowców, sprzedawców alkoholu, uczniów, wychowawców, rodziców itp., Stwarzanie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do prawidłowego funkcjonowania i rozwoju, a osobom które popadły w sidła choroby alkoholowej zapewnienie pomocy i wsparcia na drodze do trzeźwości. Oczywiście ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji ofiar przemocy i osób współuzależnionych.

§ 5

Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej, naprawczej na terenie Gminy Porąbka.

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Porąbce,
2. Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy.
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
4. Pełnomocnik Wójta d/s Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
5. Punkt Pomocy Rodzinie dla Osób Uzależnionych, Szkodliwie Pijących, Członków ich rodzin, oraz Ofiar Przemocy Domowej,
6. Grupa Wsparcia Dla Osób Uzależnionych i Szkodliwie Pijących,
7. Grupa Wsparcia dla Osób Współuzależnionych, Ofiar Przemocy,
8. Grupa Anonimowych Alkoholików
9. Komisariat Policji,
10. Szkoły Podstawowe i Gimnazja,
11. Gminny Ośrodek Kultury i Wiejskie Domy Kultury,
12. Świetlice Środowiskowe- Integracyjne,
13. Młodzieżowe Centrum Aktywności Twórczej,
14. Świetlice działające przy OSP,
15. Parafie, Stowarzyszenia Katolickie, Zespoły Charytatywne, OAZY, Młodzieżowe Stowarzyszenia Katolickie,
16. Poradnie, lekarze i pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej,
17. Ochotnicza Straż Pożarna
18. owarzystwo Miłośników Ziemi Żywieckiej, oraz Miłośników Porąbki,
19. Ludowe, Parafialne, Szkolne Kluby Sportowe.

§ 6

Cel strategiczny wg Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Porąbka na lata 2011- 2020:

Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.

Cele operacyjne 1-2.

1. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia,
2. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Kierunki działań do celu operacyjnego 2

1. Diagnozowanie problemów uzależnień i przemocy w rodzinie w gminie,
2. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniami,
3. Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego i społecznego.
4. Zintensyfikowanie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących stosowania zakazu reklamy i promocji oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
7. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.
8. Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi o zasięgu ponad gminnym działającymi na rzecz osób dotkniętych problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie.

Strategiczne kierunki działań na kolejne lata wg diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych przeprowadzonej w 2010 roku w Gminie Porąbka.

1. Kontynuacja działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów:

- Niezbędne jest poszerzenie programów o zagadnienia podnoszące świadomość w zakresie zdrowotnych, psychologicznych i społecznych konsekwencji nadużywania alkoholu. Wysoki poziom wiedzy jest bowiem niezbędny do podejmowania odpowiedzialnych decyzji dotyczących palenia i picia- a jak deklarują uczniowie w gminie najczęściej inicjacja nikotynowa i alkoholowa następuje z inicjatywy samych młodych ludzi,
- Realizacja programów profilaktycznych obejmować powinna coraz młodsze grupy wiekowe. Jak wykazują badania, wiek inicjacji alkoholowej i tytoniowej jest bardzo niski, stąd jednym z ważniejszych zadań jest dotarcie do uczniów szkół podstawowych. Jest to najlepszy moment, aby wpłynąć na zmianę preferencji w korzystnym kierunku, gdyż po przejściu do gimnazjum zaczyna się lawinowy wzrost niepożądanych zachowań alkoholowych,
- Ułatwienie dostępności programów edukacyjnych dla osób dorosłych dotyczących problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, przeciwdziałających przemocy, promujących zdrowy tryb życia min. poprzez preferowanie programów profilaktycznych obejmujących oprócz młodzieży także rodziców. Jak bowiem wynika z badań- zachowania ryzykowne młodzi ludzie podejmują najczęściej poza terenem szkoły i możliwością jej wpływu- stąd ogromna rola rodziców, ich wiedzy oraz umiejętności współpracy z dzieckiem w zakresie kształtowania właściwych zachowań.
- Podejmowanie profilaktycznych działań alternatywnych, wskazujących możliwość atrakcyjnego spędzania czasu wolnego, promowania prozdrowotnego stylu życia. kontynuacja zajęć tematycznych, wykorzystujących w działaniach profilaktycznych walory turystyczne gminy Porąbka.

2) Wzmocnienie kontroli sprzedaży alkoholu oraz papierosów na terenie gminy.

3) Zaangażowanie do działań profilaktycznych dorosłych mieszkańców gminy.

4) Szkolenia dla sprzedawców- posiadają bowiem niski poziom wiedzy o alkoholu i jego konsekwencjach,

5) Koordynacja lokalnych struktur w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w gminie. Współpraca Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji i innych instytucji w kierunku prawnego egzekwowania i przestrzegania ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

6) Wykorzystanie lokalnych zasobów dla tworzenia koalicji na rzecz ograniczania problemów alkoholowych w gminie. Zaproszenie do współpracy w tym zakresie funkcjonujące na terenie gminy organizacje pozarządowe.

- 7) Tworzenie grup wsparcia samopomocowych dla osób dotkniętych problemem alkoholowym i przemocą w rodzinie,

8) Wzmocnienie działalności Punktu Konsultacyjno- Terapeutycznego ze zwróceniem szczególnej uwagi na problematykę przemocy w rodzinie.

9) Aktywne działania w obszarze procedury Niebieskiej karty oraz koordynacja lokalnych instytucji w tym zakresie.

ROZDZIAŁ III
Zadania i sposób realizacji Gminnego Programu
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
na 2013 rok.

§ 7

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacji dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu.

„ Każdy ma swój Everest, dlatego dopiero podjęcie wyzwania, zmierzenie się z własnymi słabościami i zdobycie szczytu daje człowiekowi poczucie sensu życia.”

Uzależnienie czyni człowieka nieszczęśliwym niewolnikiem, który nie decyduje o swoim życiu, choć bardzo chciałby wierzyć, że jest inaczej. Współuzależnienie określa się jako wielowymiarowy (fizyczny, umysłowy i duchowy) stan wyrażający się w zaburzeniach funkcjonowania wynikających z nadmiernej koncentracji na potrzebach i zachowaniach innych, przy rezygnacji z troski o zaspokojenie swoich potrzeb. Terapia odwykowa i uruchomienie procesu zdrowienia to etap budzący nadzieję osoby uzależnionej i współuzależnionej na lepszą jakość dalszego życia. Wybór tej drogi oznacza rozpoczęcie nauki skutecznego zmagania się z trudnościami życiowymi. Trzeba więc wiedzieć i mieć możliwość skorzystania z profesjonalnej i efektywnej terapii, oraz innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin.

Na poziomie lokalnym mieszkańcy mają do dyspozycji zajęcia grupy wspierającej trzeźwość dla osób uzależnionych, jak również grupę wsparcia dla osób współuzależnionych, grupę AA, pomoc prawną, psychologiczną, terapeutyczną dla dzieci i młodzieży, oraz informacyjną.

Sposób realizacji:

1.Kontynuacja działalności **Punktu Konsultacyjnego** (Gminnego Punktu Pomocy Rodzinie- Porąbka ul. Rynek 4), który pełni rolę interdyscyplinarną, gdyż swym zasięgiem obejmuje szeroki zakres problematyki uzależnień, przeznaczony dla osób uzależnionych, współuzależnionych, ofiar przemocy domowej i młodzieży problemowej.

Zadania Punktu:

- a) Nawiązanie życzliwego, nieoceniającego kontaktu z klientem,
- b) Informowanie o możliwości podjęcia leczenia w placówce leczenia odwykowego,
- c) Motywowanie do leczenia,
- d) Udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu - grupa wsparcia,
- e) Rozpoznanie w trakcie rozmowy zjawiska przemocy domowej i udzielenie stosownego wsparcia, oraz informacji o możliwościach powstrzymania przemocy,
- f) Uruchomienie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej.

W Punkcie Pomocy Rodzinie prowadzona jest działalność informacyjna, konsultacyjna, edukacyjna, prawna i psychologiczna. Tutaj następuje pierwsze nawiązanie kontaktu z klientem, który w zależności od potrzeb zostaje skierowany do odpowiedniej placówki, lub też nadal korzysta z pomocy oferowanej w Punkcie. (realizacja- pełnomocnik, instruktor terapii, radca prawny ,psycholog, terapeuta, pracownik socjalny).

Działalność Punktu Pomocy Rodzinie skierowana jest do osób uzależnionych, szkodliwie pijących, członków ich rodzin, ofiar przemocy.

Przewidywany efekt działań: Punkt w gminie jest miejscem pierwszego kontaktu dla osób w sytuacji kryzysowej.

Miejsce realizacji- GOPS Porąbka, Punkt czynny pięć razy w tygodniu w godzinach popołudniowych.

2.Finansowanie kosztów terapii i kosztów pobytu podczas wyjazdowych sesji terapeutycznych prowadzonych przez Poradnie, Ośrodki Leczenia Uzależnień, oraz inne podmioty prowadzące tego rodzaju usługi dla osób uzależnionych i współuzależnionych z terenu Gminy Porąbka.

Przewidywany efekt działań: Umożliwienie przejścia całego cyklu terapii osobom pozostającym w leczeniu.

3. Dofinansowanie kosztów ponadstandardowych usług leczniczych i psychologicznych, zakup tego rodzaju usług, a także ponoszenie wydatków związanych z polepszaniem warunków lokalowych, podnoszeniem kwalifikacji personelu pracującego w zakładach opieki zdrowotnej, które świadczą usługi na rzecz mieszkańców naszej gminy w zakresie leczenia osób uzależnionych i współuzależnionych.

Przewidywany efekt działań: świadczona pomoc będzie specjalistyczna, osoby z terenu Gminy Porąbka nie będą miały problemów z przyjęciem do tychże placówek, co jest szczególnie ważne biorąc pod uwagę, iż Gmina Porąbka nie dysponuje taką możliwością leczenia i terapii.

4. Zawarcie porozumienia z Gminą Bielsko-Biała w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi w odniesieniu do osób z terenu gminy Porąbka korzystających z usług Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej.

Przewidywany efekt działań: Świadczone usługi będą profesjonalne, osoby z terenu Gminy Porąbka będą przyjmowane do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym, co niejednokrotnie zapewni rodzinie bezpieczeństwo.

Natomiast dane uzyskane z Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym uzupełnią informacje GKRPA w Porąbce niezbędne w pracy z klientami, jak również przy konstruowaniu programu.

5. Finansowanie opinii biegłych w przedmiocie ustalenia uzależnienia od alkoholu na wniosek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Sądu. (realizacja- pełn. biegli sądowi- psycholog, psychiatra.)

Przewidywany efekt działań: Profesjonalna diagnoza, zwiększenie liczby osób zdających sobie sprawę z własnego uzależnienia i leczących się.

6. Finansowanie kosztów sądowych związanych z kierowaniem wniosków o leczenie odwykowe do Sądu Rodzinnego w Żywcu.

7. Dalsza współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Porąbce, który jest jednym z realizatorów strategii integracji i polityki społecznej, oraz czuwa nad całokształtem działań dotyczących problemów społecznych. Wdrażanie przez pracowników socjalnych programu edukacyjno informacyjnego dla klientów pomocy społecznej nadużywających alkoholu, motywowanie do podjęcia leczenia, zgłaszanie wniosków o wszczęcie postępowania do GKRPA w Porąbce. (realizacja- kierownik GOPS, pracownicy socjalni, pełnomocnik).

Przewidywany efekt działań: Udzielane klientom pomocy społecznej z problemem alkoholowym właściwego wsparcia i pomocy, oraz informacji w przypadku występowania uzależnienia, przemocy, zapobieganie marnotrawieniu środków finansowych własnych, oraz z pomocy społecznej.

8. Dalsza współpraca z kuratorami Sądu Rejonowego w Żywcu, pracujących na terenie Gminy Porąbka w obszarze problematyki uzależnień, przemocy.

Przewidywany efekt działań: Edukacja społeczna, zwiększenie liczby osób leczących się z uzależnienia i identyfikujących się z chorobą alkoholową.

9. Szkolenie przedstawicieli różnych zawodów w programie pomagania, krótkiej interwencji i wczesnej diagnozy. (realizacja- pełnomocnik, realizator).

do kogo skierowane działanie: Pracownicy służby zdrowia, policjanci, pracownicy socjalni, członkowie GKRPA, nauczyciele, pedagodzy, pracownicy Gminnego Ośrodka Kultury w Porąbce, trenerzy klubów sportowych.

Przewidywany efekt działań: Podniesienie kwalifikacji osób działających w obszarze problematyki uzależnień, profilaktyki, zapobiegania rozmiarom szkód spowodowanych piciem, narkomanią, przemocą.

10. Kontynuacja działalności Grupy Wspierającej Trzeźwość dla osób szkodliwie pijących i uzależnionych. (realizacja- terapeuta).

Przewidywany efekt działań: Profesjonalna pomoc dla osób uzależnionych i szkodliwie pijących w sytuacji kryzysu, możliwość skorzystania z edukacji i specjalistycznej pomocy na terenie gminy.

11. Wspieranie działań i współpraca z Grupą AA.

Przewidywany efekt działań: Członkowie Wspólnoty Anonimowych Alkoholików będą mogli rozwijać i promować swoje działania, mając wsparcie ze strony władz lokalnych.

12. Rozpatrywanie przez GKRPA wniosków o zastosowaniu obowiązku leczenia.

Przewidywany efekt działań: Zwiększenie liczby osób leczących się, pozostających w abstynencji i ograniczenie przemocy występującej w rodzinach.

13. Dofinansowanie szkoleń, kursów, podnoszenia kwalifikacji osób, pracujących w obszarze problematyki uzależnień.

Przewidywany efekt działań: Profesjonalność usług, coraz szersza wiedza na temat problemów społecznych i możliwości radzenia sobie z nimi.

§ 8

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej, prawnej, ochrony przed przemocą.

Sposób realizacji:

1. Kontynuacja prac Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który usprawnia pracę służb społecznych w tym obszarze.

Realizatorzy: Członkowie Interdyscyplinarnego Zespołu Przeciwdziałania Przemocy- na bazie ww. zespołu pracują zespoły robocze w zależności od potrzeb.

Koordinacją prac Interdyscyplinarnego zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej.

Przewidywany efekt działań: Pozwala to na sprawne rozpoznanie problemu, skonstruowanie planu pomocy i podjęcie koniecznych działań.

2. Działalność Punktu Pomocy Rodzinie- który pełni funkcję doradczą informującą, jak radzić sobie z danym problemem, a także gdzie uzyskać odpowiednią pomoc i schronienie. Profesjonalne wsparcie dla ofiar przemocy domowej.

Współpraca z Podbeskidzkim Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Bielsku – Białej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku- Białej, Policją, Sądem, Prokuraturą- (realizacja- pełnomocnik, psycholog, instruktor terapii, radca prawny, pracownik socjalny).

Przewidywany efekt działań: specjalistyczna pomoc dla ofiar przemocy domowej, zmniejszenie szkód spowodowanych tym zjawiskiem.

3. Udzielanie pomocy prawnej i psychologicznej dorosłym ofiarom przemocy i dzieciom.

(zakup koniecznych usług- diagnoza, terapia indywidualna)

4. Kontynuacja działalności Grupy Wsparcia Dla Osób Współuzależnionych.

Do kogo skierowane działanie: Ofiary przemocy, osoby współuzależnione, osoby w sytuacji kryzysu.

Przewidywany efekt działań: Nabycie odpowiedniej wiedzy, oraz praktycznych umiejętności jak radzić sobie z istniejącymi trudnościami, wymiana własnych doświadczeń.

6. Szkolenie przedstawicieli różnych zawodów w zakresie działań prowadzonych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie i szkole.

Do kogo skierowane działanie: pracownicy socjalni, policjanci, nauczyciele, członkowie GKRPA, kuratorzy, pracownicy służby zdrowia.

Przewidywany efekt działań: zwiększenie skuteczności i profesjonalności działań wobec przemocy.

§ 9

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Badanie ESPAD przeprowadzone w 2011 roku podaje, że spożywanie alkoholu wśród nastolatków jest najbardziej rozpowszechnionym zachowaniem ryzykownym. Konsumpcja alkoholu przez polską młodzież kształtuje się na średnim poziomie w porównaniu z resztą Europy. Około 57% nastolatków przyznaje się do regularnego spożywania alkoholu, co prowadzi do upośledzenia czynności poznawczych(koncentracji, zapamiętywania, uczenia się), powoduje podejmowanie ryzykownych zachowań groźnych dla życia i zdrowia, zakłóca proces rozwojowy. W całym regionie Europejskim co czwarty zgon w grupie wiekowej 15-29 lat spowodowany jest nadużywaniem alkoholu.

Program Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną Gminy Porąbka na lata 2011- 2020 w rozdziale dotyczącym określenia problemów dosięgających uczniów i ich rodziny, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, wskazuje na: dysfunkcje występujące

w domu odnoszące się do bezradności opiekuńczo- wychowawczej rodziców, nadużywania alkoholu przez nich w obecności dzieci, przemoc w rodzinie. Pedagodzy zwracali również uwagę na zjawisko ubożenia rodzin, powodowanego między innymi bezrobociem rodziców, ponadto podkreślali występowanie w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej problemów agresji i przemocy rówieśniczej oraz sięgania po środki uzależniające (alkohol, papierosy). Na pytanie postawione co zrobić, by poprawić sytuację rodzin, dzieci i młodzieży w gminie wskazano na promowanie zdrowego modelu rodziny bez nałogów, kształtowanie postaw moralnych, uczenie dzieci i młodzieży wyrażania szacunku dla osób starszych oraz tolerancji wobec przekonań innych ludzi. Zwrócono uwagę na potrzebę rozbudowy i rozszerzenia dostępu do istniejącej już infrastruktury sportowo- rekreacyjnej, co umożliwi dzieciom wszechstronny rozwój, lepszą organizację czasu wolnego. Ponadto zauważono konieczność rozbudzania zainteresowań uczniów, reorganizacji działalności świetlic środowiskowych, zwiększenia oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych oraz tworzenia klubów młodzieżowych.

Dorastający człowiek stanowi nie lada wyzwanie dla nas dorosłych. Niewątpliwie nie istnieje jeden optymalny i skuteczny sposób wpływania, kształtowania, wychowania. Ważne jest, by podejmować nieustanne próby, poszukiwać nowych dróg i nie dać sobie wmówić : że z tą młodzieżą jest coraz gorzej". Wszyscy razem rodzice, szkoła, nauczyciele, instytucje muszą zjednoczyć siły w walce o młodego człowieka, któremu należy stworzyć warunki i możliwości do prawidłowego rozwoju. Zadaniem dorosłych tj., rodziców, nauczycieli, przedstawicieli środowisk lokalnych jest przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom młodzieży. Eliminowanie czynników ryzyka może być skuteczne tylko wtedy, gdy wzmocni się czynniki chroniące do których należą: pozytywne wzorce zachowań, właściwe i ciekawe zagospodarowanie czasu wolnego, wprowadzanie zadań wymagających zdrowej rywalizacji opartej na współpracy, przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej.

W tym celu udało się nam utworzyć Młodzieżowe Centrum Aktywności Twórczej, które działa już ponad trzy lata i z powodzeniem realizuje swoje założenia. Młodzież biorąca udział w zajęciach traktuje Centrum jak swój drugi dom, tutaj może rozwijać swoje zainteresowania, mądrze i odpowiedzialnie spędzać swój wolny czas. MCAT to swoista ochrona przed uzależnieniami i podejmowaniem ryzykowanych zachowań, ale także wspieranie wszechstronnego rozwoju, jak również kształtowania odpowiedzialności nie tylko za własne życie, ale również możliwość wpływania na otaczającą rzeczywistość i zaszczepianie w niej dobra. MCAT to nowoczesna forma profilaktyki.

Ważnym elementem działań profilaktycznych jest także sport, który stanowi alternatywę wobec nudy, staje się pomysłem na zagospodarowanie czasu wolnego, buduje silne więzi pomiędzy partnerami oparte na współpracy, pomocy słabszym czy uczeniu się odpowiedzialności za siebie i innych, sprzyja powstawaniu bliskich relacji i przyjaźni.

Sposób realizacji:

1. Dalsze wdrażanie profesjonalnych nowoczesnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, rodziców w szkołach podstawowych i gimnazjach zgodnych z ich programami wychowawczo- profilaktycznymi.
2. Organizowanie i finansowanie programów profilaktyczno -wychowawczych, przedstawień teatralnych, projektów profilaktycznych, konkursów dotyczących profilaktyki i promocji zdrowia. Realizacja programów specjalistycznych, całościowych, obejmujących łańcuch działań skierowanych do dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli.(realizacja. pełn., nauczyciel, policjant, realizator, rodzice, dzieci i młodzież).

Przewidywany efekt działań: edukacja społeczna, prewencja alkoholowa, zapobieganie wczesnym kontaktom z alkoholem, nikotyną, narkotykami, propagowanie zdrowego, trzeźwego i mądrego stylu życia.

3.Tworzenie dzieciom i młodzieży warunków do trzeźwego i zdrowego stylu życia, miejsca do uprawiania sportu i zabawy, twórcze zagospodarowywanie czasu wolnego.

3.1)Dofinansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży, podczas którego przekazywane są odpowiednie treści z zakresu profilaktyki uzależnień, oraz ukazywane prawidłowe wzorce i zachowania, wskazujące na odpowiednie postawy życiowe, negujące alkohol, narkotyki, przemoc.

3.2)Finansowanie działalności merytoryczno profilaktyczno- wychowawczej Świetlic Środowiskowo- Integracyjnych.

W każdym sołectwie Gminy Porąbka w ramach Domu Kultury działa jedna świetlica. Zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach popołudniowych.

Cele i zadania Świetlic Środowiskowo- Integracyjnych:

- Opieka i wychowanie w określonych godzinach popołudniowo – wieczornych od poniedziałku do piątku,
- Pomoc w nauce,
- Organizacja czasu wolnego: w tym racjonalnego wypoczynku, poprzez organizowanie gier i zabaw ruchowych,
- integracja z rówieśnikami poprzez udział w zajęciach artystycznych,
- rozwijanie uzdolnień wychowanków poprzez tworzenie konkretnych kół zainteresowań, w tym zajęć językowych,
- organizacja pomocy socjalnej, w tym przede wszystkim dożywiania dzieci,
- pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych,
- systematyczna współpraca ze szkołami, domem rodzinnym, instytucjami wspomagającymi rodzinę i dziecko.

Nad prawidłową koordynacją działalności wszystkich świetlic i nadzoru spójności zadań, aby było one bardziej efektywne, czuwać będzie koordynator Świetlic Środowiskowo- Integracyjnych zatrudniony ze środków GPP i RPA.

3.3) Organizację wewnętrzną i zasady funkcjonowania Świetlic Środowiskowo- Integracyjnych określa Regulamin ustalany przez Dyrektora Gminnego Ośrodka Kultury.

3.4) Finansowanie działalności merytoryczno- profilaktyczno -wychowawczej **Młodzieżowego Centrum Aktywności Twórczej w budynku Domu Kultury w Czańcu**, obejmującego swoim zasięgiem działalność młodzież całej gminy.

Cele Programowe:

-Rozwijanie i promowanie twórczości młodzieży Gminy Porąbka, naczelnym hasłem Centrum jest klamerka „Zepnij się z nami” tutaj spotyka się młodzież połączona pasją różnorodnych sztuk i zainteresowań, ci którzy mają ochotę robić cokolwiek ze swoim wolnym czasem. Na tej bazie powstały różne grupy twórcze między innymi (teatralne, muzyczne), które swoim działaniem aktywizują także całe społeczeństwo lokalne.

-Organizowanie kameralnych wydarzeń kulturalnych takich jak : wieczorki filmowe, poetyckie, konkursy recytatorskie, wystawy, zabawy. Głównymi odbiorcami jest młodzież, ale również jej rodzice.

- Profilaktyka- zapobieganie, poprzez spędzanie swojego wolnego czasu na robieniu ciekawych rzeczy, zapraszanie do współpracy innych osób i grup młodzieżowych, pokazywanie że można swój wolny czas spożytkować mądrze i ciekawie, nie przed telewizorem, komputerem, stosując różnorodne używki. Działalność Centrum ma pokazać, że życie jest wartościowe bez alkoholu i narkotyków, że jest piękne same w sobie bez sztucznych wspomagaczy.

- Wyrównywanie szans edukacyjnych- realizowanie projektów unijnych, tak aby nakład finansowy gminy był jak najmniejszy, a jednocześnie nasza młodzież miała szansę na udział w dodatkowych zajęciach. Organizowanie w Centrum bezpłatnych korepetycji z różnych dziedzin nauki, dla tych osób które mają problemy w szkole.

- nawiązywanie współpracy z innymi nieformalnymi grupami młodzieżowym w kraju i za granicą. MCAT finansowane jest ze środków GPPi RPA, GOK oraz pozyskiwanych ze środków unijnych, nad prawidłowym funkcjonowaniem czuwa Koordynator MCAT.

Zasady funkcjonowania Młodzieżowego Centrum Aktywności Twórczej określa Regulamin ustalany przez Dyrektora Gminnego Ośrodka Kultury .

3.5) Współpraca z innymi placówkami i organizacjami na terenie Gminy Porąbka, które również dysponują zasobami i możliwościami z zakresu zagospodarowania czasu wolnego, dzieci i młodzieży, głównie młodzieży uczącej się poza gminą i pracującą, poprzez działalność świetlic przy OSP czy też Parafiach, gdzie chętnie gromadzi się młodzież.

3.6)Wspieranie działań służących rekreacji i zabawie dzieci młodzieży bez alkoholu.

3.7)Organizowanie i dofinansowywanie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży Gminy Porąbka, które są elementem oddziaływań profilaktycznych nastawionych na właściwe relacje rówieśnicze, kulturę osobistą, promocję zdrowia, poprzez negowanie wszelkiego rodzaju nieodpowiednich zachowań, nałogów oraz przemocy.

Przewidywany efekt działań: Zmniejszenie rozmiarów zachowań ryzykownych, patologicznych dzieci i młodzieży w związku z otoczeniem ich opieką, pomocą, wsparciem, edukacją i profilaktyką. Poprawa w funkcjonowaniu dzieci w sferze emocjonalnej, dobrym komunikowaniu, nawiązywaniu kontaktów, kształtowanie zainteresowań, wypełnianie wolnego czasu dzieci i młodzieży zajęciami sportowymi, turystycznymi, twórczymi itp. Zaangażowanie jak największej liczby instytucji, organizacji w działania na rzecz ograniczenia ryzykownych zachowań wśród dzieci i młodzieży.

4. Współpraca z Komisariatem Policji w Kobiernicach- z udziałem policjanta prowadzenie zajęć edukacyjnych z zakresu uzależnień, przestępczości, bezpieczeństwa i prawa karnego.

Do kogo skierowane działanie: uczniowie, rodzice.

Przewidywany efekt działań: edukacja społeczna, prewencja uzależnień, zapobieganie wczesnym kontaktom z alkoholem, grupami przestępczymi i sektami.

5.Ograniczanie możliwości zakupu i spożycia alkoholu przez młodzież- Gmina Porąbka będzie włączać się w ogólnokrajowe działania na rzecz ograniczenia zjawiska sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, oraz nietrzeźwym, a także będziemy prowadzić także własne akcje i kampanie profilaktyczne przy współpracy z młodzieżą z MCAT.

Przewidywany efekt działań: Zmniejszenie ilości przypadków sprzedaży alkoholu nieletnim, mniej osób nieletnich nietrzeźwych, mniej osób łamiących prawo.

§ 10

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Sposób realizacji:

1. Współpraca z Instytucjami, Stowarzyszeniami i Osobami Fizycznymi, które służą rozwiązywaniu problemów społecznych, poprzez wymianę informacji, doświadczeń, edukację publiczną, masowe rozpowszechnianie materiałów szkoleniowo- informacyjnych., organizowanie wspólnych imprez mających na celu doinformowanie społeczności lokalnej.

2. Przeciwdziałanie nietrzeźwości kierowców na drogach. To zadanie prowadzone jest głównie przez Komisariat Policji w Kobiernicach za pomocą stałych kontroli trzeźwości kierowców na naszym terenie, oraz ich edukację poprzez materiały profilaktyczne.

Do kogo skierowane działanie: Społeczność lokalna.

Przewidywany efekt działań: Edukacja społeczna, prewencja alkoholowa zapobiegająca kontaktom ze środkami zmieniającymi świadomość, oraz zmniejszenie ilości nietrzeźwych osób za kierownicą.

3. Wspieranie działalności stowarzyszeń abstynenckich.

4. Współpraca z organizacjami i instytucjami realizującymi programy mające na celu działania profilaktyczne, zapobiegawcze , propagowanie trzeźwych obyczajów wśród dzieci i młodzieży., tj: Kluby Sportowe, Parafie, Towarzystwo Miłośników Ziemi Żywieckiej, Ochotnicze Straże Pożarne Gminny Ośrodek Kultury.

Do kogo skierowane działanie: dzieci i młodzież z terenu Gminy Porąbka.

Przewidywany efekt działań: promocja zdrowia i aktywnego wypoczynku, motywacja do twórczego i mądrego spędzania czasu wolnego, stworzenie lokalnej koalicji na rzecz przeciwdziałania problemom społecznym.

§ 11

Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem zakazu reklamy, zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym.

Według przeprowadzonej w 2010 roku diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych zarówno w przypadku zakupu papierosów jak i alkoholu, **30 %** badanej młodzieży uważa, że zakup tych towarów nie wymaga dużego wysiłku i znajomości, dlatego mimo prawnie sankcjonowanego zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim, wciąż zbyt często zdarzają się sytuacje, w których niepełnoletnia osoba zaopatruje się w alkohol. Choć trzeba też przyznać, że również coraz więcej jest przypadków odmowy sprzedaży i żądania okazania dokumentu tożsamości. Sprzedaż alkoholu osobie nieletniej zgodnie z prawem jest przesłanką do cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. W dalszym ciągu będą podejmowane działania mające na celu ograniczanie procederu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym.

Sposób realizacji:

- 1) Prowadzenie szkoleń dla sprzedawców alkoholu, Zakup Kontrolowany,
- 2) Bezpośrednie włączanie młodzieży w działania profilaktyczno- edukacyjne skierowane do sprzedawców alkoholu,
- 3) Podjęmowanie czynności prawnych w przypadku stwierdzenia łamania prawa,

Przewidywany efekt działań: Edukacja społeczna, stosowanie przepisów prawa, zmniejszenie szkód społecznych, sankcje karne dla łamiących prawo.

§ 12

Bieżąca obsługa i ewaluacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

-Realizatorami Gminnego Programu są:

-Wójt Gminy Porąbka

-Pełnomocnik ds. rozwiązywania problemów alkoholowych,

-Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

-Osoby fizyczne zatrudnione na podstawie umów do realizacji zadań określonych w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,

-Instytucje podległe gminie i inne podmioty realizujące zadania określone w programie na podstawie umów, zleceń, dotacji, porozumień itp.

Sposób realizacji:

1. Koordynowanie zadań zawartych w GPPi RPA przez Pełnomocnika Wójta d/s Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Praca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Porąbce w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy poprzez:

2.1) Przeprowadzanie rozmów z osobami wnioskowanymi do GKRPA przez Rodzinę, Policję, GOPS, Prokuraturę, Sądy, w celu zobowiązania do leczenia. - Motywowanie do podjęcia leczenia.

Do kogo skierowane działanie: Osoby uzależnione i szkodliwie pijące.

Przewidywany efekt działań: zwiększenie osób identyfikujących się z problemem alkoholowym i podejmujących leczenie.

2. 2) Prowadzenie rozmów z ofiarami i sprawcami przemocy, stosowanie procedury Niebieskiej Karty.

Przewidywany efekt działań: Udzielanie profesjonalnej pomocy w sytuacji występowania przemocy, gromadzenie odpowiedniej dokumentacji obrazującej przemoc w rodzinie z możliwością wykorzystania przez właściwe instytucje (policja, sąd, prokurator).

Czas realizacji: w zależności od ilości zgłaszanych osób, oraz potrzeb w tym zakresie- posiedzenie jeden raz lub dwa razy w miesiącu.

Wykonawcy: członkowie GKRPA przeszkoleni w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy.

3) Współpraca z GOPS, Policją, Ośrodkiem Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej, kuratorami sądowymi i innymi instytucjami w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych, oraz motywowania osób do podjęcia leczenia.

4) Kierowanie osób z problemem alkoholowym do Sądu z wnioskiem o zobowiązanie do leczenia, po uprzednim badaniu przez biegłego w przedmiocie uzależnienia do alkoholu.

- 5) Wydawanie opinii dotyczących zgodności lokalizacji punktu sprzedaży alkoholu, oraz istniejącego limitu zgodnie z obowiązującymi uchwałami rady gminy w tym zakresie, dla organu który wydaje zezwolenia na sprzedaż alkoholu.
- 6) Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży alkoholu na terenie Gminy Porąbka pod kątem przestrzegania zasad zawartych w zezwoleniu na sprzedaż alkoholu, po otrzymaniu stosownego upoważnienia wydanego przez Wójta Gminy Porąbka.
- 7) Zakup niezbędnych materiałów, książek, ulotek, programów edukacyjnych w celu wyposażenia szkolnych bibliotekzek profilaktycznych, jak i Rodzinnego Punktu Pomocy w Porąbce, zakup niezbędnych urządzeń technicznych do pomieszczeń Punktu i Gminnej Komisji, opłacanie wywiadów środowiskowych przeprowadzanych dla potrzeb Komisji.
- 8) Zakup literatury podejmującej tematykę uzależnienia, współuzależnienia, przemocy w celu wyposażenia Bibliotek Publicznych naszej gminy, które w swoich zbiorach nie posiadają tego typu pozycji, a jest to bardzo ważne w celu edukacji i uświadamiania społeczeństwa.
- 9) Promowanie działalności profilaktycznej na łamach lokalnej prasy, a także w mediach, branie udziału w lokalnych imprezach trzeźwościowych, jak również współpraca z gminami ościennymi w tej dziedzinie.
- 10) Kontynuacja szkoleń członków GKRPA w Porąbce, udział w konferencjach, naradach dotyczących problematyki uzależnień, przemocy.
- 11) Utworzenie rezerwy finansowej na zadania mogące wyniknąć w trakcie realizacji programu.
- 12) Roczne sprawozdanie z realizacji gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych przyjęte przez Radę Gminy Porąbka do 31 marca roku następującego, którego sprawozdanie dotyczyło.

ROZDZIAŁ IV

Wynagrodzenie Członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

§ 13

Wynagrodzenie za pracę w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wynagrodzenie Członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Porąbce ustala się w następującej wysokości:

- 1) **Przewodniczący : 220.00 zł** za jedno posiedzenie
- 2) **Pełnomocnik: 180.00 zł** za jedno posiedzenie
- 3) **Sekretarz: 210.00 zł** za jedno posiedzenie
- 4) **Członek: 180.00 zł** za jedno posiedzenie

Wynagrodzenie wypłacane jest za udział w posiedzeniu na podstawie listy obecności i listy wypłat zatwierdzonych przez Sekretarza Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. Zadania te zostały zapisane w art. 4 ustawy z dnia 26 października o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi tekst jednolity Dz.U.2007r. Nr 70 poz 473 z późniejszymi zmianami. Pozostałymi dokumentami stanowiącymi prawną podstawę działań w tym zakresie jest ustawa o samorządzie gminnym, oraz Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzący w skład Strategii Problemów Społecznych uchwalany corocznie przez Radę Gminy.

Program na 2013 rok zawiera zadania wynikające bezpośrednio z ww. aktów prawnych, dostosowany do rzeczywistych potrzeb gminy, a ujętych w Strategii Problemów Społecznych Gminy Porąbka na lata 2011-2020. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych finansowany jest ze środków pozyskiwanych z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu. W celu prawidłowej realizacji zadań w nim zawartych powoływany jest pełnomocnik ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.